

Máte doma budúceho žiaka ?

(Pomocná príručka „Ťahák do vrecka pre rodičov budúceho prváčika /prváčky v základnej škole“)

Každá rodina pred zápisom svojho dieťaťa si začína uvedomovať veľkú zodpovednosť, že musí svoje dieťa prihlásiť do základnej školy na plnenie povinnej školskej dochádzky. Zodpovednosť je o to vyššia, pretože kým dieťa navštevovalo materskú školu, navštevovalo ju dobrovoľne. Veľký medzník v živote dieťaťa nastáva po dovŕšení šiesteho roku života.

Rodičia (zákonní zástupcovia) ho musia v zmysle školskej legislatívy povinne prihlásiť na plnenie povinnej školskej dochádzky. V prípade, že tak neurobia, dopúšťajú sa priestupku, za čo im môže mesto udeliť pokutu.

Rodiny, ktoré majú malého budúceho prváčika či prváčku, často sa stretávajú s nezodpovedanými otázkami, na ktoré im v tomto „ťaháku“ chceme dať výstižné odpovede.

1. Kedy sa začína pre dieťa povinná školská dochádzka?

Povinná školská dochádzka začína začiatkom školského roka, ktorý nasleduje po dni, keď dieťa dovŕši šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť.

2. Čo sa rozumie pod pojmom „školská spôsobilosť“?

Školská spôsobilosť je súhrn psychických, fyzických a sociálnych schopností, ktoré dieťaťu umožňujú stať sa žiakom a je predpokladom absolvovania výchovno-vzdelávacieho programu základnej školy.

3. Je možné oslobodiť dieťa od plnenia povinnej školskej dochádzky?

Nikoho nemožno oslobodiť od plnenia povinnej školskej dochádzky. Povinná školská dochádzka je desaťročná a trvá najviac do konca školského roka, v ktorom žiak dovŕši 16. rok veku.

4. Ako postupovať v prípade, že dieťa má 6 rokov a nedosahuje školskú spôsobilosť?

Ak dieťa po dovŕšení šiesteho roku veku nedosiahlo školskú spôsobilosť, riaditeľ školy rozhodne o odklade začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky dieťaťa o jeden školský rok alebo o zaradení dieťaťa do nultého ročníka základnej školy, a to vždy na žiadosť zákonného zástupcu. Súčasťou žiadosti zákonného zástupcu je odporúčenie všeobecného lekára pre deti a dorast a odporúčenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie. Riaditeľ školy môže rozhodnúť o odklade začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky dieťaťa alebo o jeho zaradení do nultého ročníka aj na návrh materskej školy, ktorú dieťa navštevuje, a na základe predchádzajúceho odporúčenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, a to vždy s informovaným súhlasom zákonného zástupcu. Zákonný zástupca má právo rozhodnúť o tom, či dieťa s odloženou školskou dochádzkou bude navštevovať materskú školu alebo nultý ročník.

5. Ako má postupovať rodič v prípade, že dieťa nedovŕšilo 6. rok veku a chce, aby ho základná škola prijala na plnenie povinnej školskej dochádzky?

Ak zákonný zástupca dieťaťa (rodič) požiada o to, aby bolo na plnenie povinnej školskej dochádzky výnimočne prijaté dieťa, ktoré nedovršilo šiesty rok veku, je povinný k žiadosti predložiť súhlasné vyjadrenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie (CŽPPaP, Dukelských hrdinov 44, Zvolen) a súhlasné vyjadrenie všeobecného lekára pre deti a dorast.

6. Aké sú možnosti, ak rodičia majú všeobecne intelektovo nadané dieťa?

Školou pre deti so všeobecným intelektovým nadaním (ďalej „VIN“) je v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Zvolen Základná škola, P. Jilemnického 1035/2, Zvolen, ktorá poskytuje podľa školského vzdelávacieho programu APROGEN vzdelávanie vo všetkých ročníkoch. Podmienky a kritériá prijímania detí s VIN do I. ročníka škola zverejňuje na svojom webovom sídle.

7. V ktorých školách možno plniť povinnú školskú dochádzku (ďalej „PŠD“)?

PŠD je možné plniť nielen v štátnych základných školách, ale aj cirkevných alebo súkromných základných školách. Na území mesta Zvolen je 6 štátnych základných škôl, 1 cirkevná škola ZŠ sv. D. Sávia, 1 špeciálna základná škola. Neštátne (súkromné) základné školy na území mesta Zvolen svoju činnosť zatiaľ neuvádzajú.

8. Kedy sa v základných školách vo Zvolene uskutoční zápis detí do I. ročníka?

Zápis detí do I. ročníka ZŠ sa musí uskutočniť v čase od 1. apríla do 30. apríla. Mesto Zvolen určilo všeobecne záväzným nariadením presný čas a miesto zápisu. Podľa VZN č. 174/2016 je to tretí aprílový týždeň v piatok od 14,00 hod. do 18,00 hod. a v sobotu od 8,00 hod. do 12,00 hod.

9. Čo škola od rodičov potrebuje k zápisu?

K zápisu je potrebné doniesť občiansky preukaz zákonných zástupcov, rodný list dieťaťa, potvrdenie o trvalom, resp. prechodnom pobyte. V prípade zdravotne postihnutého dieťaťa sa vyžaduje doklad o jeho zdravotnom postihnutí. K zápisu detí na základné vzdelávanie má každá základná škola na svojom webovom sídle zverejnené **dokumenty na stiahnutie** pre rodičov.

10. Ktoré osobné údaje môže škola požadovať od rodičov?

- a) Meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, miesto narodenia, národnosť, štátne občianstvo, trvalé bydlisko dieťaťa,
- b) meno a priezvisko, adresa zamestnávateľa, trvalé bydlisko oboch zákonných zástupcov, podpisy oboch zákonných zástupcov.

11. Je možné zapísať dieťa na základné vzdelávanie bez prítomnosti dieťaťa?

Je to možné v odôvodnených prípadoch (napr. choré dieťa). V takýchto prípadoch odporúčame spoločnú dohodu s riaditeľom školy o ďalšom postupe.

12. Ako prebieha zápis dieťaťa do I. ročníka?

Je potrebné si uvedomiť, že v čase zápisu sa deti netestujú ani neskušajú. Zápisy prebiehajú v príjemnom prostredí a v príjemnej atmosfére za prítomnosti učiteliek I. stupňa, učiteľky materskej školy, školského psychológa, resp. školského špeciálneho pedagóga a za prítomnosti rodičov. Každá škola si formu zápisu volí individuálne.

13. Ako zistiť, do ktorého školského obvodu základnej školy dieťa patrí ?

Mesto Zvolen všeobecne záväzným nariadením určilo školské obvody základných škôl (spádovú školu) v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti podľa jednotlivých ulíc. VZN č. 175/2016 o určení školských obvodov na území mesta Zvolen je zverejnené na webovom sídle Mesta Zvolen, ako aj na webových sídlach jednotlivých základných škôl.

14. Môže dieťa plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole mimo školského obvodu?

Dieťa môže plniť povinnú školskú dochádzku v inej ako spádovej základnej škole, ale iba po súhlase riaditeľa školy, do ktorej sa hlási. Odporúčame zákonným zástupcom, aby ešte pred zápisom svojho dieťaťa do I. ročníka základnej školy sa oboznámili s kritériami a podmienkami prijatia do príslušnej základnej školy.

15. Môže rodič zapísať dieťa do viacerých základných škôl?

Čo sa týka zápisu detí do školy, školský zákon 245/2008 Z.z. nič nezakazuje, len ukladá povinnosť rodičom dieťa zapísať na základné vzdelávanie.

16. Ako a dokedy sa rodič dozvie, že dieťa je prijaté do školy, do ktorej sa hlási?

Riaditeľ školy najneskôr do 15. júna vydá rozhodnutie o prijatí (resp. neprijatí, odklade) dieťaťa a doručí ho obom zákonným zástupcom.

17. Ako postupovať v prípade, že riaditeľ školy neprijme dieťa do školy, do ktorej sa hlási?

V zmysle školského zákona riaditeľ školy musí prijať dieťa na základné vzdelávanie do spádovej základnej školy. Ak sa dieťa hlási do inej ako spádovej školy a riaditeľ ho neprijme z kapacitných dôvodov, rodičia sa na základe vydaného rozhodnutia môžu odvolať v lehote do 15 dní v zmysle zákona o správnom poriadku.

18. Musí rodič pri zápise zaplatiť poplatky?

Realizácia samotného zápisu nie je spoplatnená. V praxi sa stáva, že škola pri zápise sa dohodne s rodičmi na výbere určitého poplatku (napr. nákup učebných pomôcok).

Poplatok je dobrovoľný, nie povinný.

19. Ako má rodič postupovať v prípade, že má dieťa vo veku nástupu do I. ročníka základnej školy a nachádzajú sa v zahraničí, resp. odchádzajú do zahraničia?

Pokiaľ má dieťa slovenské občianstvo a trvalý pobyt na Slovensku, musia ho rodičia riadne zapísať do spádovej školy v mieste trvalého bydliska. Rodičia predložia riaditeľovi kmeňovej (spádovej) školy doklad s uvedením názvu a adresy školy do 30 dní po príchode žiaka do krajiny pobytu, ktorý potvrdzuje, že žiak navštevuje príslušnú školu. ***Tento doklad je potrebné predložiť škole vždy k 15. septembru príslušného školského roka, ak žiak pokračuje vo vzdelávaní v zahraničí.***

20. Ak dieťa s rodičmi žije v zahraničí, musí robiť v spádovej škole komisionálne skúšky?

Komisionálne skúšky sa vykonávajú na základe písomnej žiadosti rodičov. Ak rodičia nepožiadajú písomne o vykonanie komisionálnych skúšok, dieťa ich vykoná po ukončení osobitného spôsobu plnenia povinnej školskej dochádzky.

21. Ako postupovať v prípade, že rodina sa nachádza v hmotnej núdzi?

Žiadosti k hmotnej núdzi na dotáciu na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením a žiadosti o dotáciu na podporu výchovy k plneniu školských

povinností dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením posudzuje výhradne Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Ak zákonný zástupca je poberateľom dávky v hmotnej núdzi, príspevok za dieťa v školskom klube detí rodič neuhrádza v zmysle VZN Mesta Zvolen č.178/2016 o určení výšky príspevku na čiastočnú úhradu výdavkov v školách a príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školských zariadeniach, ktorých zriaďovateľom je Mesto Zvolen.

22. Čo by mal/a vedieť budúci prvák/prváčka?

Pri nástupe do základnej školy by dieťa malo spĺňať základné požiadavky:

- čistá a zrozumiteľná , plynulá reč bez zajakávania, schopnosť komunikácie,
- dostatočne vyvinutá hrubá motorika (napr. poskakovať, podliezať, hádzať, chytať loptu, robiť kotrmelce...),
- dostatočne vyvinutá jemná motorika (napr. samostatne sa obliecť, zaviazať si šnúrky na topánkach, pozapínať si gombíky na odevu, vedieť sa najesť),
- dostatočne vyvinutá sluchová analýza (povedať, aká hláska je na začiatku slova, aká na konci),
- poznať základné farby,
- poznať geometrické útvary – kruh, štvorec, obdĺžnik,
- spočítať predmety do „päť“,
- nakresliť ľudskú postavu so všetkými časťami tela,
- vystrihnúť jednoduchý tvar podľa predlohy,
- porozprávať obsah krátkej rozprávky a porozumieť textu, obsahu,
- vedieť naspamäť detskú básničku alebo pesničku,
- orientovať sa v priestore (hore, dole, vzadu, vpredu, vľavo, vpravo).

Správanie dieťaťa:

- vydržať pri hrovej alebo inej činnosti v priemere 15-20 minút,
- každú začatú činnosť dokončiť bez „odbiehania“ k inej činnosti,
- vie rozoznať hru od povinnosti,
- dostatočne vyvinutá sociálnosť zrelosť v novom školskom prostredí (neplače a neuteká za rodičmi, neskrýva sa),
- vie vysloviť svoje želania, prípadne starosti, ktoré ho trápia,
- dostatočne vyvinutá emocionálna zrelosť (dieťa nie je agresívne, spory medzi rovesníkmi nerieši hádkami, bitkami, prejavmi vzdorovitosti),
- bez problémov sa adaptuje v kolektíve rovesníkov (spolupracuje s deťmi, hrá sa s nimi, nie je bojzlivé, plačlivé),
- v jeho správaní (***pokiaľ to nie je potvrdené zdravotným alebo psychologickým vyšetrením***) by sa nemali vyskytovať prejavy zlozvykov (napr. cmúľanie prstu, ohrýzanie nechťov, pomočovanie...).

23. Čo hrozí rodičovi, ktorý neprihlási svoje dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky?

Mesto Zvolen vedie evidenciu detí vo veku plnenia povinnej školskej dochádzky. Ak rodič neprihlási dieťa na základné vzdelávanie, ***dopúšťa sa priestupku, za ktorý mu Mesto Zvolen môže uložiť pokutu do výšky 331,50 €.***

Spracovateľ: Mgr. Rašnerová, Spoločný školský úrad Zvolen

Zvolen, 10.02.2017